

Magtárlap

2004. 07. 24. Szombat
III. szám

Egy vidám katasztrófa

Egy hatalmas katasztrófa. Túlélők egy helyen. Körülöttük pusztaság, ameddig csak a szem ellát. És egy várrom, ami talán a szörnyűségben omlott le.

Én ehhez tudnám hasonlítani Klastrom ostromát. De itt szó sincs semmiféle vésről, „csak” a reneszánsz kori játékokat próbálhattuk ki.

És mekkora vidámsággal! Paprika Jancsi csúzlizdája igazán kellemes szórakozást nyújt. Közelebb léptem az ácsorgó emberekhez. A játék felügyelő embere már rögtön kiszemelt. Így én is lehetőséget kaptam

a csúzlizás felejthetetlen élvezetére. A kezemben tartottam az eszmei tárgyat. Nem lehet olyan nehéz! Mint a filmekben, a gyerekek is sokszor ezzel az eszközzel bántak el a „rosszfiúkkal”. Belehelyeztem a dió nevű löszert a tokba, majd a kezeim távolodni kezdtek egymástól szép lassan. A gumi csak húzódott és húzódott. Végül már nem ment tovább. Éreztem, hogy eljött az én időm.

Elengedtem. És a dió nemhogy a közelébe repült volna a célpontoknak, de a lábamtól nem esett messzebb tíz centiméterre. A következő próbálkozással sem arattam sikert, így hát feladtam, mondván, csúzlikirálynő sem leszek. Az utánam lévő kb. ötéves kislány pedig eltalálta az ördög fejét: milyen megalázó! Így elhagytam a terepet, és inkább a gólyaláb elsajátítását

tanulmányoztam, amíg észre nem vettem egy újabb tömeget. Kíváncsi énem természetesen ebből sem maradhatott ki.

Itt kötélverés volt. Ezt **KÖTELEZŐ** (megnézni)! Bár nem túl izgalmas az elkészítése, az eredmény nagyon tetszett, mert különböző színekben pompáztak a kész kötelek. Hirtelen az egyik kislány felborította a játékvezető kisfröccsét. A férfin látszott, hogy a szívéből letört egy kis darabka. De felülkerekedett rajta, és vidáman folytatta a közönség unszolását; ők is forduljanak százszor, és tekerjék át a kampókon a száz méter hosszú fonalat – igazán izgalmas! Ennek ellenére nagy volt az érdeklődés, főleg miután a hastáncos lányok is beálltak segíteni.

Arra gondoltam, milyen furcsa, hogy nem kell fizetni ezekért a dolgokért, pedig manapság ez elég ritka. A következő pillanatban a férfi letette a kalapját, majd

hozzátette, hogy nyugodtan megjutalmazhatjuk.

Ekkor egy kicsit csalódtam, mert a Művészetek Völgye nem erről szól. Sokan csak a hasznót látják benne, pedig ennél sokkal többet jelent. A művészetet, a kultúrát, melynek bölcsőjében most részt vehetünk.

A KLASTROMI VÁRJÁTÉK

A mai napon került sor a „Völgyfeszítival” legérdekesebb és legszórakoztatóbb eseményére, a Taliándörögdön megrendezett várjátékra.

A rendezvény kezdete hivatalosan tíz órakor lett volna, de már háromnegyed órával a hadijáték megkezdése előtt lent voltunk a helyszínen, mert eme fantasztikus előadásból a világot sem szerettem volna kimaradni. Természetesen ilyenkor a Mathias Rexeknek (ez volt a lovagok egyesületének a neve) se hírük, se hamvuk nem volt. Mit tehetünk volna, hát körútra indultunk, a közeli, elhagyatott útra felhúzott sátrötömegbe. Az egyik mellett elhaladva, egy nagyon ismerős illat szele csapta meg az orromat. Muszáj volt visszafordulni, mert ezen isteni sült illattól a gyomrom megkondgatta a vészharangot, hogy ideje lenne végre valami melegeget megszajolni. Beálltam a sorba. Mire elfogyott előttem a tömeg, és sorra kerültem, már majdnem nyáladásban törtem ki. De végre én jöttem, és a büfében vett omlós csirkefalatokat egy korsó jégheideg sörrel öntöttem le.

Ekkorra már megjelentek az első, kórhú páncélokba bújtatott délceg ifjak. Szállingózni kezdtek. Eközben a rendezvény szervezőjétől informálódunk a

bemutató holléte felől. Megtudtuk, hogy a várrom mellett felállított, oszlopokkal körbevett téren fognak megmérkőzni a felek. Elérkezett az idő. A népes tömeggel egy szószóló közfelkiáltással tudatta, hogy a játék elkezdődött. Díszesebbnél díszesebb, fényesebbnél fényesebb. Mint később kiderült, utóbbi nem véletlen, mert a páncélok anyaga nem hagyományos. Nem vasból, hanem már erős acélból verették. Ez nem utolsó sorban azért is fontos, hogy a harcolók elkerüljék a komolyabb sérüléseket. Ezekről pedig tudniillik, hogy régebben elég gyakran fordultak elő. Na de egyelőre erről ennyit, kalandozunk vissza a bevonuláshoz. A seregek felálltak, majd nem sokkal ezután, nagy csinnadratta köz-

epette színrelptek a zászlóvivők, és a csodaszép, bársonnyal, csipkékkel, és szemet gyönyörködtetően mély dekoltázással „felszerelt” királykisasszonyok. A rexegek fővezérének csatakiáltása után elkezdődtek az egyéni, később a kettő az egy elleni küzdelmek. Én egészen a védőkörlátig merészkedtem, mert közvetlen közletről szerettem volna szemügyre venni az ádáz küzdelmeket. A színvonalra nem lehetett panaszkodni, mert nem előre elgondolt koreográfia szerint történtek az események, hanem teljes mértékben spontán ütötték-vágták egymást, már-már emberfeletti erővel

püfölték a másik pajzsát. Azért a show sem maradt el.

Történt ugyanis, hogy kb. hat pár haláltusája, elvérzése, kardforgatása, mellvért- és pajzsbehorpasztása, és egy pár alapos komoly vágás után a nézőtérről tereltek be egy öreg és egy fiatal férfit, akiknek az eszeveszett tombolás és biztatás után két feladatot kellett teljesíteni, hogy elnyerjék a széphölgyek kezét, és a lovagi címet. Az első feladat egyszerűnek tűnt. Egymást kellett vagdalniuk, míg az egyik előbb nem talál. Igazi hirtelen halál. A mérkőzés végeredménye döntetlen lett, mondjuk nem csoda, hiszen pár levegőpüföls után már a kardot sem tudták egyenesben tartani. Sebaj, a következő feladat kárpótolt minket. Mindkettejüknek egy-egy félliteres söröspoharat kellett kiürítenie. A rajt vezényszó után megkezdődött minden idők egyik legrövidebb megmérettetése. Az idősebbik úr négy (!) másodperc alatt hörpintette fel a hűs itókát (valószínű nem először csinálta már - szerk.). Ellentétben a fiatal sráccal, akire a kezdés előtt pénzben is fogattam volna, ekkorra csak a feléig jutott el. Érthetetlen, de a válasz csakhamar megjött a tapsoló tömegből: „a srác biztos antialkoholista” – dörmögtek. Ezzel a győzelemmel a sörívás bajnoka léphetett elő lovaggá. Majd ezután jött csak az igazi meglepetés: újra folytatódtak a csaták, majd az egyik befejezése után egy meglepő párosítás vonult be a ringbe. Egy két méter körüli férfi csillogó, fekete felszerelésben állt fel a küzdőtér közepén. Őt követte egy nála jó két fejfel kisebb aranyrostélyt viselő

ember. Némaságba burkolózott a terep. Ezt a siri csendet erőfitogtatással törték meg. Nekifeszültek egymásnak. Egymást követték az irlgmatlanul nagy ütések. Ropogtak, csattogtak a fegyverek, csizmájuk alatt csak úgy porzott a föld. A fekete harcos megrendült az egyik ütéstől, ami lecsúszott az ellenfél pajzsáról és a saját mellkasára csúszott. Ez komoly volt! A társai berohantak hozzá megnézni, hogy mi is történt vele, de szerencsére, a kisebb zúzódasoktól eltekintve, nem lett komolyabb baja. Ami viszont utána

történt, engem, és velem együtt az egész férfisereg EGO-ját nagyon megcsorbította. Kiderült ugyanis, hogy az a személy, aki azt a hatalmasat szóta a vértre, nem más, mint egy NŐ. Gondolhatják, belénk szorult a szusz rendesen. Ezt a teljesítményt nem tudom szavakba önteni.

Mire mindenki felocsúdott az előbbiekből, befejeződött a rendezvény. A tömeg vastapsal honorálta a produkciót, de az ámulattól még nem mindenki tért magához.

Minden elismerésem az Övék! Ugyanis egy öltözet lenge harmincöt kilogrammot nyom, a kard súlya három-négy körül mozog, ja és harminckettő-harmincnégy fokot mutathatott a hőmérő. Ezt csinálja utánuk valaki! Aki nem volt itt, az bánhatja, hogy milyen nagyszerű élményből maradt ki. Aki látta, biztos, hogy nem felejtí el. Remélhetőleg jövőre, ugyanitt, újra átélhetjük e percekét!

Katona Zita

Folt hátán folt...

Kapocson, a sok színes kirakodóvásár között igazi – és a szó szoros értelmében vett – színfolt a Médi patchwork stúdió kiállítása és vására. A tulajdonos-tervezővel, Dobner Margittal beszélgettem.

A Malomsziget mellett, a faluhíd mögött

kínál érdekesebbnél érdekesebb dolgokat. Ezek közt lettem figyelmes egy patchwork- (foltvarrás)készítő stúdió munkáira. A tervező készségesen segít az

nagyon sok színes kirakodóállvány

érdeklődőknek és a vásárlóknak.
– Nagyon színesek ezek a ruhák, hogyan készülnek?
– Először is kiválasztom a fazont, megtervezem, hogy hogyan nézzen ki a ruha. Utána

ezeket összetevőkre, mintákra bontom, megfelelő színűre vagy mintásra festem. Vagy eleve olyan színű vagy mintájú anyagokból tervezek, amelyek illenek az adott motívumhoz. Aztán a varrónókkal megvarratom. De a lényeg a minta, a motívum. Ez adja meg a ruha jellegét. Ez például egy eredeti, kézzel horgolt minta – mutat egy kis lánykaruha felsőrészére.

– Mindig természetes anyagokból dolgozik?

– Igen, én a természetes anyagok híve vagyok. De ez nincs meghatározva, bármilyen anyagból lehet készíteni, de nem szerencsés több különböző anyagú mintát összevarrni a mosás miatt.

– Ezek a ruhák milyen hőmérsékleten moshatók?

– Csak harminc fok alatt, ezt nem kell szigorúan betartani, de tovább megőrzi a minőségét, ha nem „főzzük meg”. Mivel természetes anyagok, ezért magasabb hőmérsékleten előfordul, hogy összemennek.

– A színéből nem fog ereszteni?

– Ez is anyagtól függ. Azok a festékek, amikkel én dolgozom, nem természetes anyagból készülnek.

Ezekre a festékanyagokra nem jellemző, hogy engednének, de magasabb hőmérsékleten ezért sem szabad mosni, nehogy a színeket kifőzzük belőle.

– Mennyibe kerül egy így készült nyári ruha?

– Az anyagköltségtől függ. Egy fel-nőtt-nek hat-hétezer forint körül van. Ez nem drága, ismerve a mai árakat, és sokáig hordható, ráadásul jól néz ki.

Mindezt nemcsak a látvány, hanem a sok érdeklődő vásárló is megerősítette.

Tűz show

Kiskorom óta élek-halok a tűzéért. Már 10 évesen is, amikor bográcssütést rendeztünk a nagyinál, én csináltam a tűzrakást.

Olyan alkalom is volt, hogy lexikonokat tanulmányozva rájöttem, hogy lehet könnyen építeni rakétát. Így tudással a birtokban elkezdtem megépíteni a Szputnyik-13-at. Először is elkészítettem a rakéta modelljét kartonpapírból. Majd megrajzoltam a hajtómű tervrajzát. A legvégén pedig nekiálltam felépíteni

fémből az úrhajót. Egyhónapos kemény munkával elkészült a rakéta, mely két és fél méter magas lett, hatszázötven kilogramm súlyú és fél méter széles. A kilövés napját az utolsó iskolai napra igazítottam. Alig vártam, hogy vége legyen a sulinak, hogy minél előbb érjek haza. Majd a hajtóműveket begyűjtve és fedezékbe vonulva elindítottam a visszszámítást: tíz, kilenc, nyolc... stb. Majd a rakéta elindult és kb. száz méter megtétele után felrobbant. Egyébként azt tervezem, hogy jövő nyáron megépítem a Szputnyik-14-et, hátha ez kétszáz méterre repül majd.

Visszatérve az eredeti történethez: nagyon örültem akkor, amikor a programfüzetben megláttam azt, hogy Taliándörögdön, este tíz órakor tűzszonglőrök, tűzfúvók szemfényvesztő attrakcióját láthatja az ember. Már hatkor ott voltam a Klostrom színpadnál, hogy minél jobb helyem lehessen az esti látványshownál.

Először Huzella Péter zenész műsorát láttam. Róla azt kell tudni,

hogy gyermekdalokat ad elő vicces formában. Aztán egy jó kis vidám bábelőadás következett, a végén pedig egy Vándor Vokál-koncert.

Eljött a tíz óra, a lábam már remegett, de még mindig nem kezdődött el a show. Majd sajnos jött a rossz hír, hogy biztonsági okok miatt, az erős szélre hivatkozva, nem lehet megtartani a műsort. Így sajnos szomorúan indultam haza azzal a tudattal a fejemben, hogy ismét rám hárul a Szputnyik fellövése.

Virus Project a Mogyorók Házában

A Mogyorók Házában szombat este műsorváltás volt, ami azonban nem azt jelenti, hogy kényszerszünetet kellett volna beiktatni. A színpadon a Virus Project nevű formációt láthattuk. Hogy pontosan milyen zenét is játszik az öttagú zenekar? Erről kérdeztem Rostás Bea Pirost, a zenekar énekesnőjét.

- Milyen stílusnak lehet ezt a fajta zenét nevezni?
- Én úgy hívom, hogy utazós zene, de igazából nem tudom. Ez egy elektronikus zene gitárral és énekkel.
- Miért szereted ezt?
- Én nagyon szeretek énekelni, most már tíz éve énekelek. Mindenféle bandában játszottam, aztán elhívtak ezek a fiúk. Öt éve vagyok a zenekarban. Egy éve alakult ki ez a felállás, a Virus Project, és azóta játszunk mindenféle az országban. A zenekar egri, tehát nagyon sokat vagyunk Egerben, de másfelé is.

- Kik kedvelik a zenéteket?
- Van egy másik felállásunk, azt sokan kedvelik, de a Virus Projecttel a Művészetek Völgyében nem voltunk még. Igazából még csak a Mogyorók Háza és a kocsmák között jártunk, de ez is nagy hatást gyakorolt rám.
- Különleges hangzásvilágú ez a zene. Hogyan áll össze egy-egy számotok?
- Balázs Gábor főleg az elektromos „kütyüket” kezeli. Ő hoz valamilyen ritmust, valamilyen zenéi alapot. És aztán ráimprovizál valamit a dobos, a billentyűs, az énekes stb. Annyit igényel ez a fajta zene, hogy kevés ének legyen benne. Emiatt gyakran szoktak szólni nekem a fiúk. Aztán a koncertek

végére eleresztem magamat, mint most is. Akkor kiadok magamból mindent.

- Mennyi időtököt viszi el ez? Mennyit gyakoroltok és milyen gyakran léptek fel?
- Ez úgy működik, hogy több a befektetés, mint a kamat. Rengeteget próbálunk. Én Pécsről hazajárok Egerbe kéthetenként, és ilyenkor mindkét formációban próbálunk. Nagyon sok a próba, és sokat fektettünk be a gépekbe. Fellépések pedig általában ősszel és tavasszal vannak klubokban, nyáron pedig fesztiválokon.
- Hogyan épül fel egy ilyen stílusú szám? Ez abszolút improvizatív?
- Úgy működik, hogy a fiúk nagyjából ugyanazt játsszák. Igazából az ének az, ami improvizatív. Ebben nem lehet betanulni a színeket, számokat, hangokat. Sokkal jobb, ha hagyjuk, hogy a pillanat hatására döntsünk.

Egy zenész mindig tud rögtönözni.

- Amiket énekel, az jelentéssel bír, vagy csak halandzsa?
- Az elején sok olyat énekeltem, ami csak dallam volt, meg halandzsa. De általában az improvizációk angolul jönnek. Az angolban több a magánhangzó, lágyabbak, puhábbak. Jobban illenek a dallamhoz.
- Mik a terveitek a jövőre?
- Rengeteg versenyt megnyertünk, de azt mondták, hogy nincsenek elég nagy melleim, nem vagyok szőke, ezért nem lehetünk híresek sem. Ezt így megmondták nekem. De tulajdonképp erről már letettünk. Szeretnénk igényes zenét játszani. Az a lényeg,

hogy zenéljünk. És mi ezt élvezzük.

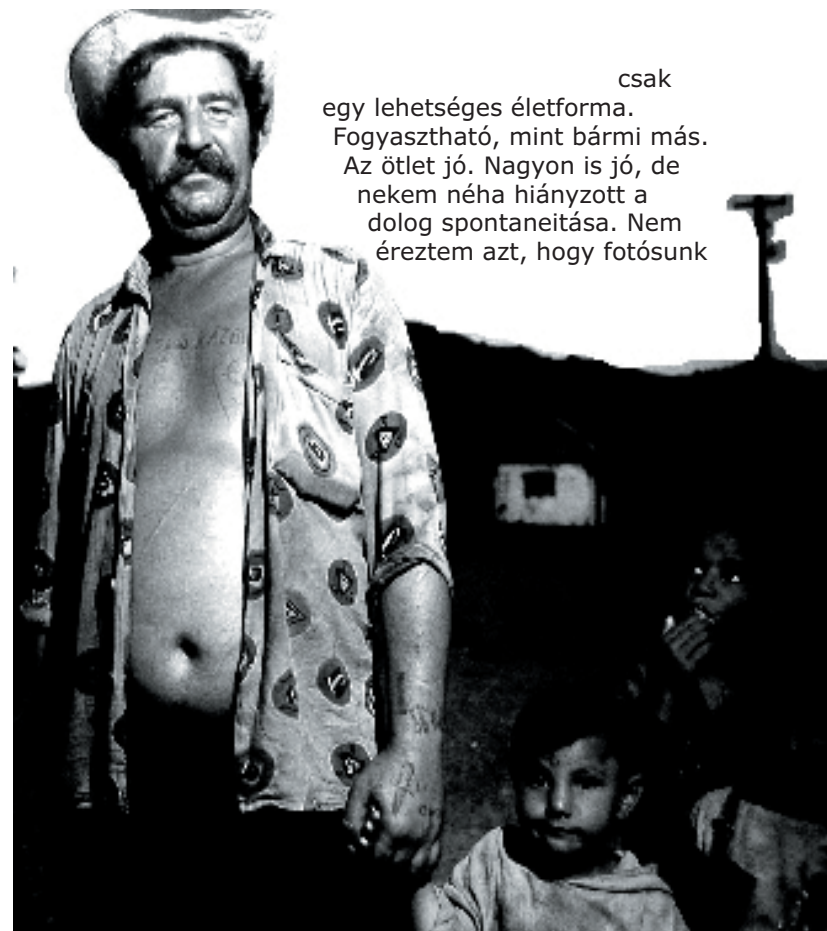

EGY NEM LÁTHATÓ VILÁG

Kapolcson, a Művészetek Völgye Fesztivál központi helyén, a második napra beindult az élet. Autók érkeznek szép számban. A Malompart környékén egy tűt sem lehet leejteni a kézművesek sátrai körül. Beindult az élet. De sok minden elkerüli így is az emberek figyelmét.

A Tűzoltószertárban látható Hajdú András fotókiállítása a cigány kisebbségről, melyet nemigen látogatnak, mert a kirakott plakát könnyen elkerüli az ember figyelmét. A kis, hűvös teremben kiállított tíz darab képet nem nevezném kiállításnak, mert túl kicsi ahhoz. Nem elég, hiába szépek és jók a képek, leszámítva azt az egyet, mely szerintem több mint giccs.

A műsorajánló füzet szerint e képek illúziót keltenek azáltal, hogy a felvételek reklámokat, színes bulvármagazinokat utánoznak. Ezzel azt

csak egy lehetséges életforma. Fogyasztható, mint bármi más. Az ötlet jó. Nagyon is jó, de nekem néha hiányzott a dolog spontaneitása. Nem éreztem azt, hogy fotósunk

személyeket, inkább egy műterem érzetét adta az egész, habár lehet, hogy ez volt a cél, ami tőlem kissé idegen és lehet, hogy csak ezért látom ilyen negatívan az egészet.

Kamerába meredő arcok. A szemek rám néznek. Divatreklám-fotó-érzet.

Annak ellenére, hogy a dolog ennyire idegen tőlem, kénytelen vagyok elismerni, hogy a kiállított képek nagyon jók. A színek, a kontrasztok, az arcok, amik rajtuk szerepelnek, mind nagyon betalálnak, és ha akarjuk, megláthatjuk a mögöttük lévő láthatatlan világot, amit a fotó jellege (vagyis a jellegtelenség) nagyon ügyesen eltakar.

Szelektív szemét csigamódra

Évek óta nagy problémát jelent itt a Művészetek Völgyében az óriási mennyiségű hulladék. Egészen pontosan több száz köbméternyi. Mi lesz ezzel a sok szeméttel? Jó kérdés.

A válasz pedig egyénenként változik. Vannak, akik szeméttelre szállítatják a már nem használt dolgait, ez még a kedvezőbb megoldás, jobb mintha közterületekre szórnák. A szeméttelről hulladékégetőkbe vándorol a szállítmány, ahol ugyan egy része eltűnik és innentől kezdve helyet sem foglal, de ki figyel a levegőre? Végül is az nem halmozódik fel úgy, mint a szilárdszennyeződés. Különben is, ki látja az egyre csak növekvő légszennyezettségi mutatókat. Van más lehetőség is, ami mindössze annyiból áll, hogy eldobandó szemétünket szelektíven gyűjtjük, majd újra hasznosítjuk. Így megszüntethetjük a szeméthegek képződését és talán az is lehetségessé válhatna, hogy légkörünk nem mondja fel idő előtt a szolgálatot.

Országszerte ugyan egyre több helyen látni szelektív hulladékgyűjtő konténereket, de az újítás még csak bontogatja gyenge szárnyait. Itt a Művészetek Völgyében hat helyen találhatunk ilyen állomásokat, minden faluban egyet-egyét. Ennek ötlete tavaly fogalmazódott meg az ismert zöld párti egyesületek tagjainak fejében. A HuMuSz és a MAKETÁSZ egyesület együttműködő partnereivel idén legalább száz köbméter műanyag hulladék

szelektív gyűjtését és újrahasznosítását szeretné megvalósítani. A múlt évi Völgy alkalmával százhetvenöt darab ötköbméteres konténernyi szemetet termeltek az idelátogatók. Ennek a mennyiségnek nagy része, harminc-negyven százaléka üdítősfalok és ásványvizesek palack volt. Ennek csaknem száz százaléka újrahasznosítható volt. A polietilén palackok száma az idei szervezőket arra sarkalta, hogy a flakonok összegyűjtése után egy műalkotásban végződjön a kis műanyag alkalmazások pályafutása. Az érdeklődőket Vigántpetenden várják a már profi flakonvadászok, akikkel együtt építhetik majd fel az óriás műanyag csigát, természetesen az előzetesen begyűjtött alapanyagokból. Ez az akció talán bebizonyítja majd, hogy nem minden szemét, ami annak látszik!

Szerelem első hallásra

A Művészetek Völgyében a művészetek minden változatát fellelhetjük. Ebbe természetesen a zene is beletartozik. A hat helyszínen több stílus képviselői szórakoztatják az arra járókat. A fellépők közé tartozik a kemény szövegeiről elhíresült Bëlga együttes vagy a szintén könnyű műfajban utazó Malacka és a Tahó. A konzervatívabb beállítottságú völgylakók is bőven válogathatnak a programok között, hiszen számos kórus és zenész játszik a nagyérdemű legnagyobb öröme. A helyszínekről szólva, mindenféleképpen meg kell említenünk a Vigántpetendi Sörkertet, ami évek óta a nagyközönség kedvence. Itt rendezték ma este a számos stílusú magába foglaló zenei világot képviselő Mystery Gang együttes koncertjét.

Ez a program számomra és persze a barátaim számára is fontos eseménynek számít, mivel a háromtagú banda fellépései csaknem kivétel nélkül hatalmas buliba csapnak át. Ma este sem történt ez másképp. A színpadnál már az első percekben gyülekezik a tömeg, és percről percre többen lettek. A számok felcsendülésével mindenkiből kitortek a tavalyi élmények, amikor ugyanígy álltunk ott és buliztuk végig a koncertet. Táncoltunk és nevtünk, ameddig a zene szólt. Ez egy igazán jó élmény volt mindannyiunk számára, de sajnos nem maradhattunk a program végéig. Hazafelé az úton arról beszélgettünk, vajon hány ilyen emlékünknél van, ami ennyire összehozta volna a társaságot. Nem sokat találtunk.

A Mystery Gang zenéje minden stílus kedvelőinek egyaránt a szívébe lopja magát, talán nincs is olyan, akinek ne dobná fel a hangulatát. Személy szerint én már alig várom a következő fellépésüket, amire nem is kell sokat várni, hiszen a Művészetek Völgye alatt a zenekar mindennap fellép Vigántpetenden. A jó zene kedvelőinek kötelező a program, de aki még nem hallotta őket, csak annyit jegyeznek meg, szerelem lesz első hallásra.

A reneszánsz country

Huzella Péter, a Kaláka együttes volt énekes koncertet adott a Klasztrom színpadon.

Gyors léptekkel haladtam. Messziről hallottam egy férfi vidám énekét. Ajjaj, ő a riportalanyom! Letelt az időm. Amint odaértem, kiderült, hogy csak pár perce kezdődött el. Nem maradtam le semmiről.

Huzella Pétert alig lehetett észrevenni a hatalmas színpadon. Leginkább egy amerikai country-énekes jutott róla eszembe. Nagy szalmakalapban, ingben és farmerben, karjában pedig egy akusztikus gitárral feszített.

Ahhoz képest, hogy nem szeretem az ilyen koncerteket, ezt nagyon élveztem. Nem olyan volt, mint egy hagyományos fellépés. Nem a művésztől szólt, hanem a közönségről. A koncert után beszélgettem Huzella Péterrel, és elmondta, hogy ő azt tartja fontosnak, hogy az emberek családosan jöjjenek el a fellépé-

seire. Ugyanis az előadása minden korosztálynak szól, és az a lényege, hogy összehozza a családokat. Bár eredetileg a rendezvény alkalmából Balassi-énekeket kellett volna előadnia, sok saját számot is énekelt. A legjobban az tetszett, hogy megénekelte a közönséget is. A koncert csúcspontja az volt, amikor Huzella felhívott egy négyéves kislányt a színpadra, aki elénekelt Huzella egyik számát. A közönség szinte fuldokolt a nevetéstől. A fellépése alatt sok mindent elmesélt magáról, ezzel is szórakoztatva a nézőit.

A sok vidám dal után, legvégül egy pikáns Villon-balladát énekelt el. Ezután tisztelettel megemelte a szalmakalapját, meghajolt, majd eltűnt a színpadról.

Manók

Ez itt Manóország! Egy csodálatos kis világ látványa tárul szemünk elé Kapolcson. Mintha valamilyen varázslat dermesztette volna őket mozdulatlaná. Közelebb lépve hozzájuk, mintha mi is beszippantanánk a mágikus port, hasonlóképp megkövülünk. Olyan valóságosan csillogó tekintettel pillantanak ránk vissza, miközben csodáljuk őket. Képtelenség levenni róluk a szemünket, mert színes, csillogó „mázruhájuk” látványa kimerevítéi látószervünket.

A domboldalon álldogáló, egyedi kézzel formázott kismembek, Gótímár Éva és Szabó Eszter fantáziájának szüleményei. Tíz éve fejlődnek, sokasodnak

a „manógyárakban”. Mára már több mint kétszáz darab kerti törpének is titulálható figura született. Odébb lépve egy tópart képe fogad. Ha figyelmesen nézelődünk, felfedezhetjük, hogy milyen aprólékosan van kidolgozva ez a látványkép.

A parton álló nádas alatt heverésző manócskától kezdve egészen a vízben megbúvó kerámia halacszkáig, minden vízi élőlény cserépfomat öltött. Vannak igen figyelemfelkeltő darabok, például egy hatalmas halat meglóváglo, vagy egy tőkön üldögélő miniatűr emberke, ezek mindenki kedvencei. Ha kedvünk tartja, szívesen fogadnak körükben. Melléjük helyezve magunkat, a mesebeli vízköz-

zelség hatása alá kerülünk.

Némely alkotás kezében tart egy lámpást, melybe mécsesét ültettek, és ezzel igen különleges fényáradattal öntve el a vízpartot és lakóit. Eme kiállítás elemei a szokottnál kicsit drágábbak, de megvehetjük. Nem egy érdeklődő máskzált csodálkozva a kerámialények között, és szeretett beléjük első látásra.

Nagyon kevés azok száma, akik képesek ellenállni a manók vonzerejének. Vajon egy szobában, a polcon magányosan üldögélve is ilyen jól mutatnak, vagy csak a manók sokasága, ami ilyen magával ragadó? Ottjártamkor engem is lenyűgöztek ezek az apró teremtmények. Csak pénztárcám akadályozott meg a vásárlásban.

A taliándörögdi Zöld Udvarban az egészséges életmód is fontos téma, ezért reggelenként jógát tartanak. Sajnos csak a program végére értem oda, de azért sikerült megtudnom néhány adatot a jógatanárnőtől, Lukácsy Dorkától.

– Mi a jóga lényege?
– A tudatosság. Akár a test, akár a lélek tudatossága. A jóga nem csak testgyakorlatokból állhat. Jógázhat az ember a hétköznapi tevékenységei közben, ha nagyon tudatos. Vannak légzőgyakorlatok is és még sok, egyéb módszer.

– Mekkora az érdeklődés a foglalkozásokon?
– Meglepően nagy az érdeklődés, ma ezen a kis helyen tizenöt-húsz ember jött össze, bár máshol is van jóga. A többség olyan emberekből állt, akik eddig még nem jógáztak.

– Miért reggel jógáztok?
– Egy lökést ad a napnak, hasonlóan egy reggeli tornához. Nem csak reggel lehet jógázni, este is szoktak, akkor lazábbak az ember izmai, így könnyebb, de egészen más hatása van, mint a reggelinek.

– Akkor ez egy reggELITorna-jellegű dolog?

– Ahogy vesszük. Mindkettő mozgás, de egészen más **milyen**. Ha valaki elmegy egy tornaórára és egy jógaórára, akkor rájön, hogy ez két nagyon különböző dolog, egészen mást mozgat meg a kettő.

– Hogyan zajlik egy foglalkozás?
– Többféle módon lehet vezetni a jógázókat. Én azt csináltam, hogy egy rövid bemelegítés után testtartás-gyakorlatokat végeztünk, ezeket ki kellett

tartani egy ideig. Közben elmondtam nekik, hogy milyen áldásos hatást fejthet ki az adott mozdulat. Az egész végén van egy lazítás, amikor a megmozgatott energiák kiegyenlítődnek.

– Hogy tetszett a résztvevőknek utólag a foglalkozás?

– Én úgy éreztem, úgy vettem észre, hogy jól érezték **magukat**. A végén, a lazítás után az emberek nagyon jól szokták érezni magukat. A végén megkérdeztem, hogy bírták-e a gyakorlatokat, nem fájt-e valakinek valamije, de nem volt panasz.

Csiszolatlan gyémántok vagyunk, vagy mégse?!

A Kapolcson, a templomkertben összejött katolikus egyházi tömörülés a vallás, a hit megfogalmazását, az élet, az isteni igazság ezerféle kapaszkodóit mutatja be.

A templomkertbe belépve egy mesét pillanthatunk meg, mely egy tökéletes emberről, azaz az eszményi „csiszolatlan gyémántról” szól. Meséjünkben összefoglalták itt hirdetendő „igéiket”. Sokatmondó lehet azoknak az idelátogatóknak, akik komolyan el akarnak gondolkozni földi létük mibenvalóságán.

A mese és „magunkratalálásunk” sátra segít ebben, ahol életünk színpadát rendezhetjük be cirkuszi alakok segítségével. A sátor mottója: „Csodálatos, s egyben félelmetes a pillanat, amikor az ember őszinte tud lenni önmagához.” Nagyon sokan vannak felnőtt, idős emberek, akik ezt nem tudják, s azoknak általában nagyon sok problémájuk van az életükkel és az egész világgal. Nem találták meg saját lelki békéjüket, nem ismerik még önmagukat sem. Minden embernek kell valami nélkülözhetetlen..., ami számára értékes, amiből „táplálkozni” tud vagy nagyon-nagyon az életére vonatkozik.

A mesében a drágakőnek van elsőrendű szerepe. Erről a kőről meseírónk így vélekedik:

„Ezek a kövek mi magunk vagyunk. Minden ember egy csiszolatlan drágakő. Mindenki látszik valamilyennek, ami alapján könnyen megítélhetjük (soványnak, kövérnek, szépnek, csúnyának), de ez csak a burok, ez az, amiben a kő van. Ami belül van, az csak nagyon kevés ember számára derül ki, és itt igazából erről van szó: mindenkinek saját magát is csiszolnia kell, és nyilván egy kicsit egymást is, hogy egy kicsit jobb emberekké váljunk.”

Akit valamivel jobban érdekel, hogy ki is valójában, annak érdemes ellátogatni ide; mivel erre próbál tanítani minket „életünk udvara”, a kapolcsi templomkert.

Együtt a nőkért... Feminizmus a Völgyben?

Kapolcson a Zöld Központban bemutatkozó Bocs Alapítvány mehökkentő előadásokkal és filmekkel csalogatja az idelátogatókat. A Bocs Alapítvány, ahogy a neve is mutatja, egyrészt a környezetvédelemben tevékenykedik, másrészt békemozgalommal foglalkozik. Itt nem rövidítésről van szó, hanem: „A magyarban ez egy barátságos bocsánatkérés” – hangzott el Simonyi György előadó első mondata.

– Miért volt fontos Önöknek, hogy elkészítsék ezt a filmet és most bemutassák a Művészetek Völgyében?
– Elsősorban ökológiai

jelentősége miatt hoztuk ide ezt a mai filmet, Indiai tekintetek címmel. Nemrégén készült, mivel huszonhét év után végre egy önkéntest tudtunk küldeni India egy hétmillió fős városába. Utazásra nem költöttünk, hanem utunkat egy kanadai pályázat tette lehetővé.

A film egy iskolahálózatról szól Indiában, ami harminc éve indult, de mi huszonhét esztendeje támogatjuk őket.

Az is aktuálissá teszi a filmet, hogy Magyarország most már az EU csatlakozás után köteles támogatni a szegény országokat, s ezért került előtérbe az ősi project.

Száz iskolában tanulnak, elsősorban a szegény falusi családok lányait járatták oda, akiknek eddig nem volt lehetősége a tanulásra. Indiában körülbelül egymil-

liárd ember él, ebből hetvenmillió őslakos. Az iskoláztatás karitatív dolognak indult, de egyre jobban látjuk az ökológiai jelentőségét, mert az ökológiai

világválságnak az egyik fő tényezője a népességrobbanás. Egy érettségizett nőnek Indiában harmadannyi gyermeke születik, mint egy analfabétának. Ez az ENSZ népesedési programjának is a kulcsmondandója, hogy a nők oktatása a népességrobbanás megoldása. India jelenleg háromszor sűrűbben lakott, mint Magyarország, és évente körülbelül tizenhatmillióval szaporodik a lakosság.

– Miért Simonyi Cecília a film készítője?
– Magyar-kommunikáció szakon végzett Londonban, nonprofit management szakon pedig Budapesten. Jelenleg pedig szervezettefejlesztőként dolgozik a Bocs Alapítványnál, és ő volt az egyetlen, aki térítésmentesen vállalta a munkát a film elkészítésében...

A régi szép idők...

**Klastrom ostroma.
Hogy milyen vár állott itt
– újságíró, helyesbítők:
kezdő újságíró létemre
– fogalmam sincs. De azt
tudom, hogy a sok ember
nem hiába látogatott el ide,
hiszen visszavarázsoltak
minket a tizenhatodik
század reneszánsz világába,
egy kicsit másképp,
modernebb formában.**

Az, aki férfi a talpán,
és kihagyta ezt a programot,
igazán sajnálhatja, hiszen nyolc

hastáncos lány mutatta be,
hogy képes rázni teste minden
porcikáját. A nézők között
búvó fiúk füttyszava sem

maradhatott el természetesen.
Bemutatták az akkori
vitész egy napját, vagyis a
törökök elleni küzdelmet, a bor
mámorának édes pillanatait,
a hölgyek csábítását. A
háttérben egy mesélő mondta
el a történetet kisebb-nagyobb
megszakítással, hiszen az
áramközvetítés ebben a
faluban sem tökéletes. A
darabot zenével és igen
látványos tánccal kísérték a kor
ruháiban. Volt azonban három
személy, akik tényleg említést
érdemelnek. Ők alakították a
szűzies túlsúlyos nőket, akik
már régóta sóvárogtak egy
igazi vitészért, de a célpontok

inkább egyedül szálltak volna
szembe húszezer janicsárral,
mint a három néber
egyikével. A csúcspont az volt,
amikor az egyik „szépség”
felhúzta fodros szoknyáját,
és „karcsú” lábait felajánlva
próbált a daliák kedvében járni.
A műsor végén azért mégiscsak
hasznosnak bizonyultak a
molett alkatúak, mert finom
borral kínálták a közönséget.

A katonák küzdelmei
azonban nem hágtak a
tetőfokra, és láthatóan az
eséseket sem kaszkadőr
játszotta, mégis sok
látványosságot belefűztek.
Például az egyik vitész a lova
hasára állt, de persze úgy,
hogy a patás a földön feküdt,
mint aki hősiessen esett el. Azt
hiszem, az állatok színészi

tehetsége egy kicsivel több
volt.

Ez a délután családias
hangulatban telt, de itt nem
szidták az anyóست, vagy
borítottak egymás fejére
pacalpörköltet. Mindenki
kedves volt a másikhoz, olyan
természetesen zajlott az egész.
Jó lenne, ha máshol is ezt
tapasztalhatnánk...

Kerámiamánia

Idén hatodjára ad otthont a Művészetek Völgye a kapolcsi Malomszigeten az Országos Fazekas és Kerámia Találkozóknak és Vásárnak. Itt tíz napig nézelődhetünk és vásárolhatunk az egész országból ideérkezett keramikusok és üvegművészek munkáiból.

Rengetegen vagyunk a kapolcsi Malomszigeten, és mindannyian azért jöttünk, hogy a csillogó, zománcozott kézműves edények és üvegórák közt válogassunk kedvünkre. „Anyu, én

ilyet szeretnék!” – mutat egy kisfiú egy cserépmadárra. „Én már tíz éve úzom az ipart, Pécsről jöttem, és az elsők között is itt voltam. Mindig itt adom el a legtöbb ékszert, órát, de lehet nálam kis csempéket is kapni, meg fülbevalót, tessenek nézelődni!” – mondja egy üvegműves, miközben az egyik vásárló máris kettő mécsesstartóért fizet.

„Van névre szóló bögrém is, meg mindenféle mintás is. Ezeknek a díszítése tűzománccal van ráakva. Két éve használunk olyan technikát is, amivel lehetővé tesszük, hogy

a mikrohullámú sütőt is kibírja, és mosogatógépben is mosható” – mondta egy keramikus, nekem mégsem a bögréi, hanem a zománc nélküli malacperselyei tetszetek a legjobban. Jól megférnek egymás

mellett a különböző városokat, és azok jellegzeteségeit képviselő kézművesek. Szorosan sorakoznak egymás mellett a csillogó, zománcos edényekkel megrakott standok.

Egy kaposvári művész mintás csempéket árul, minden darab egyedi, saját maga készítette

őket. Hangulatos lehet egy olyan fürdőszoba, ahol kerámiahalak díszítik a falat...

Konyhai edények is vannak szép számmal, mozsarak

és cseréptalak. Egyedi díszítésű római tálon akad meg a tekintetem, mert nagyon praktikus a formája, legalább hatszemélyes ebédet lehet benne sütni, mégis elfér a sütőben. A mellette lévő standon kovácsoltvas

gyertyatartók és virágtartók sorakoznak, bennük mintás virágcserepek. „A virágtartót én kovácsoltam, a feleségem munkája a benne lévő cserép. Kiskunhalasiak vagyunk, és már tizenöt éve együtt készítettük

ilyesmiket. Amióta pedig lejárunk a Völgybe, csak ebből élünk” – mondja egy férfi. Egy biztos: ide mindenképp érdemes benézni, mert mindenki talál magának való ajándékot.

Vár állott, most köhalom...

Taliándörögden talán a legismertebb látványosság a valaha szebb napokat látott Klostrom romja. Itt található a Klostrom színpad. A hatalmas, romos épületnél nem is találhattak volna jobb helyet a várjátékok, a Reneszánsz lankák megrendezéséhez.

A hangulat tehát rendben lesz, az biztos. A rom felé sétálva rengeteg áruval találtam szemben magamat. Árultak a témához kapcsolódó cikkeket is, például régi stílusú ruhákat, ékszereket, sőt még bumerángárust is láttam. Különböző ételeket is találtam a választékban. Voltak érdekesebbek is köztük, például házi készítésű lekvárok és régebbi korok édességei. Sajnos sok olyan bódét találtam, amelynek a kínálata egyáltalán nem kapcsolódott az eseményekhez, de ezt már megszokhattuk.

Amikor odaértem a helyszínre, már zajlott egy-két program. Lehetőség volt például

karkötő fonására, de akár Paprika Jancsi csúzlival történő lelövődözésére is. A terület nagy része azonban még berendezés alatt állt. Összefutottam néhány páncélos lovaggal, akik éppen a lovagi tornák helyszínét építgették.

A rom tövében egy hatalmas zászló hird-

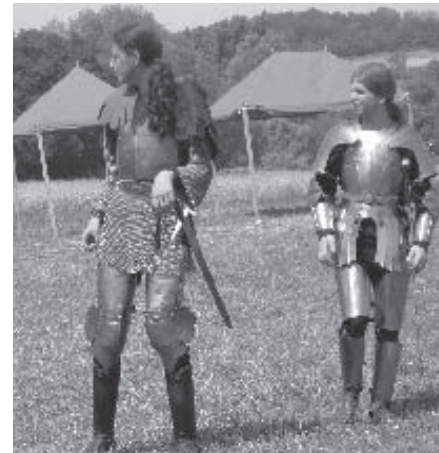

ette, hogy a Balassi-emlékév jegyében telnek az események. A páncélos vitézen kívül egy könnyűfegyverzetű nomád katonába is belebotlottam. Valószínűleg rendeznek majd egy (nomád a páncélos

ellen) párviadalt, ahol meglátjuk, hogy a profi védelem vagy a fürgeség a fontos-

abb. Egyszer kipróbáltam egy ilyen küzdelmet, páncélingben harcoltam egy honfoglaló magyar ellen, de nagyon hamar kifáradtam a nehéz ingtől és kardtól. Úgyhogy most is a nomád győzelmére tippeltek. Ha már a harcnál tartunk, érdemes megemlíteni, hogy

újászati bemutatók is lesznek. Az esemény kihirdetése is rendkívül egyedire sikeredett: egy kis zenekar, ami két trombitásból, egy tubásból és egy dobosból állt, kivonult az evangélikus templom elé,

eljátszottak egy rövid számot, majd egy nomád katona kihirdette, hogy hamarosan kezdődik a program.

Az egyetlen hiba, amit meg kell említenem, az, hogy a szervezők másfél órát késtek a kezdéssel. Ennek ellenére érdemes lesz várni rá. Szombaton és vasárnap is megrendezik a Reneszánsz lankákat a Klostrom színpadon, úgyhogy aki ma lemaradt volna róla, az holnap mindenképp látogasson ki!

Könnyű komoly

Koncert, koncert hátán, az előadások itt a völgyben gyakran esnek egy időpontba. Érdeemes néha, meggondolni mire ülünk be. Megeshet, hogy nem a legvonzóbb név takarja az igazán jó zenét. Élő példa erre a Kvintett Kamara templomi koncertje.

Kvintett kamara, a fúvósok társasága. Remek. Az akusztikus és a basszusgitárt még egyszerűen meg tudom különböztetni egymástól, a fúvós hangszerekkel viszont már hadilábon állok.

Mégis itt ülök Taliándörögdön a katolikus templomban, a hátsó sor szélén foglaltam helyet, hogy gyorsan menekülőre foghassam, egy - két szám erejéig, azért muszáj, hogy itt maradjak, mert a cikknek így vagy úgy, de el kell készülnie. A templom, belső ajtaján kilépnek a zenészek, öt húszon éves srác. Ez aztán a meglepetés, általában nemzeti ünnepeken, láttam fúvós bandát, naivan azt hittem az egyik feltétele annak, hogy tubát tarthassak a kezembe az az, hogy át kell lépnem az ötödik x-en.

A következő kellemes csalódás akkor ért, mikor megszólalt a hangszerek. Húha! Ezt nem hiszem el, lehet, hogy eddigi tizenhét évem után, megtörik a jég, és magamban szippanthatok egy kis komolyzenei kultúrát. Fantasztikusan szólnak a

„tölcsérek, nem túlzás azt állítani, hogy ez már a harmadik dal, ami közben borsószik a hátam. Az itt megszerzett tudásomat szívesen megosztom, bármelyik hozzám hasonló, komolyzenében teljesen járatlan amatőrrel. Az egyik legfontosabb dolog, hogy tisztában legyünk mik a legismertebb fúvós hangszerek, a már emlegetett trombita, harsona, kürt, tuba, ez a nevelésesen csekély tudás elég ahhoz, hogy nyugodt szívvel, beülhessünk egy ilyen koncertre, legalább tudni fogjuk, mikor melyik hangszer szólal meg. A zenekar egyik feltűnően lámpalázás tagját érte az a megtiszteltetés, hogy a közönséget,

megszerettesse a komolyzenével. Ezért egy kicsit döcögősre sikerültek az összekötő szövegek, de a zene ajándéka feledtette mindezt. A koncert igazi érdekessége, hogy a katolikus templomban, Szűz Mária szobrai között több könnyű zenei dal is felcsendült, többek között a Muppet show jól ismert betét dala. Nem szaporítom tovább a szavakat, a koncert fergeteges volt, az én sajátos véleményem 180 fokot fordult a pozitív tartományba, a komoly zenét illetően. Talán egy-két éven belül, a zsúfolt buszokon diákok százainak fülhallgatójából fog bömbölni Mozart valamelyik híres szimfóniája.

Zenei est

Taliándörögdi katolikus templomban, szombat este volt hallható, három művészno zenés eladása. Én magam nem távoztam kellemes élményekkel, igaz ez betudható, az én saját zeni ízlésemnek.

Még mindig a katolikus templomban rostokol, a Kvintett Kamara előadása után, már nem zavar, hogy komolyzenei koncertet kell újból meghallgatnom. Tévedtem. Nagyon is sajnálom. A program füzetbe négy szóló énekes előadása állt, e- helyett egy opera énekesnő érkezett, zongorista, és fuvolás kíséretében. Ez az előadás szöges ellentéte, az előzőnek. Lehet, hogy több szakmai tudással jobban megbecsülném a művészeket, de az előző koncert a legjobb példa arra, hogy nem kell a legműveltebbnek lenni, ahhoz, hogy a komolyzene elnyerje a tetszésünket.

Azt hiszem, ezzel a gondolatlaltal nem én voltam az egyedüli a közönség soraiban. Az első két előadásnál a vendégek még éber érdeklődést tanúsítottak, ami az idő előrehaladtával, szembetűnően csökkent. Az utolsó két sor csukott szemmel „nézte” végig a koncertet. Ez az egyik legjobb megoldás, ha túl akarunk élni egy zenei esetet, mivel joggal hiheti bárki azt, hogy teljesen a zene

hatása alá kerültünk.(Tisztelet a kivételnek). Többen mozgolódni kezdtek, akadtak olyanok is, akik idő előtt igyekeztek észrevétlenül kilopakodni. Ez természetesen nem az előadók hibája, inkább ez alkalommal nem a megfelelő közönség tért be az esti koncertre. Annak, aki nem igazán érdeklődik az opera iránt, egy érdekes jelenség lehetett az énekesnő arc mimikája. Nem csak a magas hangokat, hanem a mosoly t is sikerült sokáig kitartania. Nem nehéz elképzelni,

hogy mire gondolok, csak meg kell nézni egy tévés sorsolást, ahol a műsorvezető jobbján és balján, szépségkirálynők vigyorognak.

Persze, az is igaz, hogy az énekesnő, nem állhat a hallgatók elé, életunt vagy faarcra, így legalább egy kicsit valamivel sikerül felkelteni az érdeklődést. Az énekek közötti szüneteket, izgalmas történekekkel lehet megtölteni az előadott darabról, vagy magáról az előadóról. E helyet egy ötvenes férfi csak a dal címét és az előadóját jelentette be, amitől még szárazabb hatást kapott az est.

Igazából egy ember vélemény nem mérvadó a zenét illetően, hiszen a zene sokrétű, mint maga a közönség.

Az álmalom

A kapolcsi Malomszigeten néhány napja még csak egy-két kóbor lélek sétálgatott, most viszont meg sem lehet mozdulni a sok embertől. Itt található a Mindig járó malom, amiről fogalmam nem volt micsoda, ezért elindultam kideríteni, hogy mit takarhat ez a név.

Nagyon meleg és tömeg fogadott a helyszínen. Mivel nem nagy területről van szó, úgy gondoltam, hogy negyed óra alatt megtudhatom, amiért idejöttem.

Elindultam a kézművesek pavilonjai között, nézelődtem jobbra-balra, de nem láttam semmit. Hamar a sziget végére értem, így pár perc után visszafordultam, és újból nekikezdttem a vad nézelődésnek.

Egy fazekaspavilon, egy sípokat áruló öregúr, egy étterem, egy újabb fazekas. Bementem az Ómalomba, hátha ilyen

egyszerű a megoldás, de sajnos csalódnom kellett. Semmi jel nem utalt arra, hogy itt egy mindig járó malom lenne. Újabb hosszt futottam a szigeten, még mindig semmi. De most már legalább találtam egy játszótérrel. Ha más nem, leülök hintázní. Ez van, így jártam. Itt nincs malom.

Azon töprengtem, ha tényleg egy malomról van szó, miért nem tudom megtalálni, hiszen ezeknek az épületeknek tekintélyes méretük van. Kezdettem elegendő lenni az egészsből: negyven fok van, az emberek összevissza tipegnek előttem, és ráadásul nem vagyok képes megtalálni egy malmot, vagy legalább egy táblát, ami az utat mutatja. Jól van, gondoltam, ha egyedül nem megy, majd megkérdezek valakit, hiszen csak akad egy ember, aki tudna nekem segíteni.

Az első megszólítottnak fogalma sem volt róla hol van a mindig járó csoda, szerintem azt sem értette, amit mondtam. (Na igen, az a fránya alkohol.) Mindegy, majd a következő útbaigazít. Odamentem egy kedves kinézetű völgymunkáshoz, aki közölte, hogy rémlik neki valami tavalyról, volt egy nagy fatákolmány, de hogy pontosan mi volt ez, nem tudta megmondani. Semmi gond, futottam még egy kört, megálltam a játszótérrel szemben. Ismét körbepillantottam, és ekkor megvilágosodtam.

A Mindig járó csodamalom nem más, mint egy egyszerű körhinta.

A BeNEMvásárló központ

Mint tudjuk, a Zöld Udvarok természetvédelemmel, és ehhez hasonló dolgokkal foglalkoznak. A kapolcsi Zöld Udvarban találhatjuk meg a BeNEMvásárló központot.

Megmondom őszintén, erre a programra csak azért mentem el, mert nekem nagyon megtetszett a címe. Az egészről annyit tudtam, hogy valami környezetvédő rendezvény, de ezt is csak briliáns logikámnak köszönhetem, ugyanis a Zöld Udvarokban csak ilyen témájú dolgokkal foglalkoznak. A helyszínen kiderült, hogy a szervezők többféle játékokkal próbálják majd szórakoztatni az idelátogatókat.

Az egyik ilyen játék úgy zajlik, hogy kis kartonlapokat tesznek ki, erre polcokat rajzolnak, és alátesznek nem túl környezetbarát csomagolásokat, a játékosnak fel kell majd tűznie, és mellé kell rajzolnia egy alternatív megoldást (ez képzeletbeli is lehet). A legfelső polcra reklámokat helyeznek, ezeket kell a vállalkozó szelleműeknek parodizálnia. Az egész játék célja az, hogy a szervezők

ráébrezzék az embereket, mennyi

környezetszennyező dolog található az otthonunkban, melyek legfőképpen a csomagolópapírok közül kerülnek ki. Ezt az egyik szervező, Simó Áron szerint úgy tudjuk a legkönnyebben elkerülni, ha meg sem vesszük ezeket a termékeket. „Az is egy kis lépés, ha az ember nem az előre becsomagolt árut veszi meg, hanem kimegy a közeli piacra, és ott szerzi be a mindig friss termékeket. Azért is jó ez a megoldás, mert a piacok lényegesen olcsóbbak, mint a bevásárlóközpontok. Azt szeretnénk játékos formában bemutatni, hogyan lehet elkerülni a környezetromboló hulladékok otthoni felhalmozódását. Igaz, ezek sem a legjobb megoldások, de több szempontból is előnyösebbek. Ilyen elkerülő út, ha az ember visszaváltható flakonos üdítőket vásárol.”

Ha az ember ellátogat a kapolcsi Zöld Udvarba, akkor ott rövidebb előadásokat is végighallgathat a témával kapcsolatban.

A nőkön múlik

Százötven éve még halászfalu, ma hétmilliós nagyváros. Óriási nyomortanya, a történelem eddigi legnagyobb szabású népvándorlása, az agglomerációkba való menekülés következménye. És ott mi várja az embereket? A témáról hallgattam ma egy előadást a kapocsi Zöld Udvarban.

India. A néhány évtizede még kicsiny település mára milliós város lett. Vidékről, a szegénység elől menekülők töltik meg. Futnak a még nagyobb nyomorúságba. Az ellentétek helye ez. Viskók, bádog lakóalkalmatosságok, síró gyerekek, éhezõ, analfabéta lakosok.

Szomszédjuk egy masszív, lehetőleg minél magasabb fal. Mögötte: a Kánaán. Multimilliárdos üzletemberek magánbirtokai, fényűző világ van kiépítve. Medence, szobalány, aranynyakék. Minden tökéletes lenne, kivéve ugyebár a szomszédság.

A szegénység terjeszkedik, megállíthatatlan. A szennyvíz pócepatokokban folyik; helyszíke miatt „velencei” stílusban, cölöpökre építkeznek, pontosabban

tákolnak, alattuk a fekália csörgedezik. A gazdag irtózik a szegénytől, a vesztéstől, aki szintén gyűlöli a nyertest. Kikbõl lesznek a gyõztesek és kik maradnak alul?

Mindent megmagyaráz a Föld kizsákmányolásával, a nagy ellentétekkel kapcsolatban az a tény,

hogy a népesség rohamosan nõtt meg, robbanásszerûen az elmúlt háromszáz évben, fõként a huszadik században. Az ember – mint állatfaj – nem rendelkezik egyéb ellenséggel, csak önmagával.

Akárcsak az álvilágban, cél a fennmaradás, megélhetés és a szaporodás. Már az õskorban is ezen elvek szerint éltek: az õsasszony a tenyészknára, a horda vezetőjére vágyott. Ez csak egy kiváltságosnak sikerülhetett, ám akkoriban is megoldották a problémát a találékony asszonyállatok. A férfi védte a barlangot, vadászott, az utód viszont a legkiválóbb génekkel rendelkezett, a törzsfõnöktõl.

Ugyanez vonatkozott a mai korra is. A nõnek a leggazdagabb, legnagyobb autójú, Budán lakó cégtulajdonosra volt szüksége a fennmaradás, megélhetés, utódnemzés érdekében. A verseny a vagyonért, a gyõzelemért minél inkább a természeti erõforrások kizsákmányolásához vezetett. Nem véletlen a múlt idõ!

A világ kezd felismerni, ez így nem mehet tovább. A nõnek kell változtatniuk

párválasztási szokásaikon. Minden a nõkön múlik. Az anyagi, vagyoni verseny és boldogság helyett kezd a természetes örõforrásokra terelõdni a figyelem. A tenyészknának legyen értelmes, humoros, értsen a mûvészetekhez, szeresse a gyerekeket, kedvelje a zenét, játsszon hangszereken. Akárcsak a régi idõk kurtizánjai. A huszonegyedik századra a nemek szerepei felcserélõdtek. Mivel így nem az anyagi javakért folyik a verseny, a természet megpihenhet, a források feltöltõdhetnek, regenerálódhat a bolygó.

Különös eszme-futtatás, de ha jobban belegondolunk: igaz. A nõkön áll vagy bukik a világ sorsa. Hölgyeim, mentsük meg a világot, vessünk véget a természetromlásnak! Eddig nem is gondoltuk volna, hogy a párválasztás milyen globális problémákat okozhat...

Alkossunk!

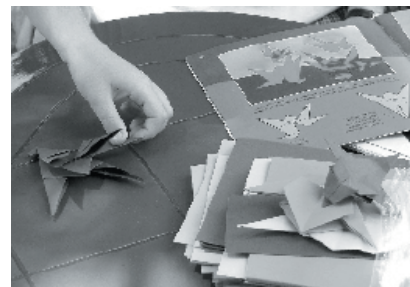
Idén nem csak a hívőknek érdemes ellátogatni az őcsi református templomba. A kézműves programokat kereső látogatóknak nagyon ajánlom ezt a helyet, ha szeretnének pólót vagy táskát díszíteni, vagy akár pajtát átépíteni. Kulturális programoknak is lesz helye, kiállításra, koncertekre, de még esti mesére és reggeli áhítatra is lehet számítani.

Őcsön, a református templom kertjében ma Alkotónap volt. Reggel tíztől délután hatig készíthettek a szorgos kezűek pólót ötszáz forintért, táskát háromszázért (ha saját anyagot hozunk, persze olcsóbb).

Az egyik módszer, hogy egy papírra megrajzoljuk a kívánt mintát, és a leendő színes részeket

kivágjuk. Majd a pólóra helyezzük és festékes hengerrel beszínezzük a lyukakat.

A másik lehetőség, hogy kiválasztunk egy szép mintájú szalvétát, és a legfelső vékony réteget lehúzzuk, mert csak erre lesz szükségünk. A póló vagy tatyó két oldala közé alufóliát teszünk, majd bekenjük speciális textil decopage ragasztóval. A szalvétából kivágjuk a mintát, majd óvatosan belemennyomjuk a ragasztóba, majd még egy réteggel átfestjük. A maradandó hatás érdekében még ki kell vasalni a művet,

ezt a szervezők is meg tudják oldani, ha a vendég másnap visszajön az anyagért. Mindkét módszerrel készült felsőt kézzel moshatjuk ki.

Volt még origami is, amit könyvből lehetett elsajátítani, de fonálból karkötőt készíthetünk csomózással, bár ez a dolog nem vonzott túl sok látogatót. Annyira nem, hogy a fonalas doboz lezárva pihent az asztalon.

Hétfőn eljöhettek agyagozni, csütörtökön és szombaton pedig ugyanilyen foglalkozáson vehetünk részt, bár a szervezők elmondása szerint akár még gyöngyfűzésre is számíthatunk.

A programra egyébként elég sokan eljöttek. A vezetők a kecskeméti református templom Alkotótáborával érkeztek, idén először. Ez egy igazi kemping-tábor, két hétig vannak a Völgyben főleg gimnazisták és felnőttek. Az első hét az alkotás jegyében telik.

A templomban

megtekinthetünk egy kiállítást a gyülekezet tagjainak alkotásaiból. Különösen érdekesek a lelkész mozaikfotói. Az egyik címe Noé napjaiban, mondanivalója pedig, hogy az emberek manapság ugyanúgy viselkednek, mint Noé korában: mindenfel foglalkoznak, buliznak, de a vallást hanyagolják. A másik címe Szalagtánc, ezek egyszerű pillanatképek a fiatalok táncáról.

A templomban egyházi művészek is fel fognak lépni, ma este például barokk hangverseny lesz. A koncertek mellett egyik nap egy egyházi könyvkiadó is várja a vendégeket. Állandó program a reggel nyolc órai áhítat, amin persze minden táborozó részt vesz, valamint az este fél nyolckor kezdődő mese.

Kint is folynak a munkálatok: az egykori pajtából ifjúsági találkozóhelyet építenek. Az építkezés két hete tart, bárki, aki kedvet kap, beállhat a munkába, bár eddig valahogy senkinek sem fülött foga a segítséghez a táborlakókon és a fiatal teológusokon kívül.

A borzalmak közepébe csöppenve

Taliándörög, Lőtér. Rengeteg ember a sörsátorban és a színpad előtt. Közben egyre csak nő a sor a sátor pultjainál. Szépen lassan az emberek elfoglalnak minden helyet. De mi az oka, hogy ennyien jönnek? Mindjárt kiderül...

Elovestam délután a programfüzetet, hogy tudjam, hova kell mennem információt gyűjteni, na meg hogy milyen műsorra. Szerencsémre volt egy nyolc órai és egy tíz órai programom egymás után ugyanott, a Lőtéren.

Miután a nyolc órai program véget ért, találkoztam pár magtári ismerőssel, akik a „Kapcsolatok – vonzások és taszítások” elnevezésű alternatív

divatbemutatóra jöttek. Melékesen, erről a műsorról kellett cikket írnom.

A Jazzinorby után volt egy kis szünet, amíg lepakolták a hangszereket a színpadról. Addig mi felszálltunk egy félkör alakú tákolmányra, ami úgy ringott, mint egy igazi csónak.

Aztán egyszer csak észrevettük, hogy elkezdődött a táncos ruhabemutató. Mire

odaértünk a színpadhoz, már nem volt egyáltalán ülőhely, így hát állva figyeltük a történéseket. A közvetlen környezet tele volt pasikkal és én nem értettem, hogy milyen műsor lesz itt, ami ennyire vonzza őket. Eközben lányok táncoltak a színpadon elég érdekes ruhakombinációkba bújva. Ennél durvábban csak a fiúk néztek ki. Volt egy pasi, aki rózsaszín

tüllruhában táncolgatott. Egy másikon pedig fekete bőrfűző volt, ami a melle alatt fejeződött be. Ezt látva hatalmas neve-

tések törtek ki belőlem. Az egész olyan volt, mint egy homokos-show.

Sorstársaimmal együtt kínoztuk magunkat az előadáson, együtt néztük végig a fedetlen kebles műsort, és akkor értettem meg, miért van annyi hím a Lőtéren. Egy kedves srác még ránk is szólt, hogy menjünk arrébb nevetni. Kár, hogy ezt akkor tette, amikor a műsorból már csak öt perc volt hátra.

A félmeztelen lányok egyébként nagy tapsot kaptak, a pasik csorgatták a nyálukat rájuk. Még olyanok is voltak, akik magukkal hozták barátjüket. Tehát rajtam kívül mindenki tudta, hogy cicik és popók várhatók a divatbemutatón. Ha én is ilyen jól informált lettem volna, el se megyek.

Mi az igazság?

A Völgyet számos támadás éri azzal kapcsolatban, hogy elveszti művészi mivoltát és egyre inkább a pénz diktál. Kihullik a folklór, mindenki a meggazdagodásra hajt. Ez csak gonosz pletyka, vagy van alapja? Mi az igazság?

A Malomszigeten jártam, csodákat láttam. Hosszú sorokban állnak a portékákat kínáló árusok. A kézművesek rogyásig pakolták az asztalokat. A mázas edényeken csillog a napfény, a gyerekek körtemuzsikával játszanak, a sorok között hömpölyög a bábéskodó emberek tömege. Sok a stand, talán túl sok. Egy, a többtől eltérően üres árusítóhelyhez mentem. A hölgy kedvesen válaszolt kérdéseimre. Kiderült, most van itt először, a termékeket lánya készítette. Elmondta, hogy kezdetben megrettent, látva a színvonalat: mindenki keményen készült a Völgy megmérettetésére, és ő kissé kényelmetlenül érezte magát a szegényesebb kínálat miatt. Ennek ellenére bizalommal tekint az elkövetkezendő napokra.

Sétálok tovább, látok mézesbödönt ezerötvenért, kerámianyakláncot nyolcezerért, üvegmiccsodát háromezerért, puszkáló gyerekszobrokat

háromezer-hétszázért. Drágálom őket. Porfogó tárgyakért nem szoktam ennyit fizetni. Belegondolok, talán a hétköznapi árakat itt igen borsosra tornázzák fel, hogy a fellekesült vásárlók a pillanat hevében engedjenek a kísértésnek és pénztárcájukat nem kímélve, beszerezzenek valamit, aminek hasznátalanságára talán már csak otthon fognak rájönni. Ezer, eddig megválaszolatlan gondolat torlódik fel az agyamban. Szóba elegyedem még egy alkotóval, ezúttal egy férfival. Saját műveit hozta el, egytől egyig egyedi darabok. Elmondása szerint

az árak nincsenek elvadultan megemelve, mindannyian lopva figyelik a másikat, termékeit, az elkért összegeket, zinten mozognak a fizetendőik. Szerinte néhány helyen túl keveset kérnek egy-egy bizonyos edényért, lámpáért, tükörért, valódi értékének töredékét, hogy több fogyjon belőle, lealacsonyítják munkásságukat, silányabb minőséget kapunk a vártnál. Általában az összes művész a pénzért jön, hiszen itt számos jövőbeni megrendelőjük bandukol a sokaságban, emellett ez egy igéyes rendezvény, kultúrközönsséggel, ellentétben az ország másik pontjain megrendezett kézművesvásárokkal. Vásárlóihoz annyit fűzött hozzá, hogy az általa vártnál több a fiatal, akik például igen kedvelik a kékfestő mintázatú müzliszuprot. Ezzel cáfolta azt a gondolatomat, hogy a mai gyerekeknek nincs szüksége az effajta, nagyszüleink féle tárgyakra. Következő állomásom már

a Malomsziget eldugottabb hátsó zuga; különleges hangzású fahangszerek, táskák, zsonglőrakások nemezsből. Egy meteor, a szalagos szálló labdacso ötezeröt. Nem olcsó. Szóba elegyedem a tulajjal, két kezével állította össze azokat. Hosszasan ecsetelte a folyamatot, a kellékek méreteit, a lépéseket; tíz perc után kezdtem elveszíteni a fonalat. Bonyolult munka, rengeteg tapasztalat szükséges a precíz elkészítéshez. Ha magad állsz neki, még az anyagköltség sem jön ki ennyiből. A kézművesek nem a Völgy megromtói, tehát a probléma gyökerei nem itt keresendők. Gondoljunk csak bele, mi munka, és időbefektetés van egy-egy tányérban, mécses-tartóban, ólomkristály vázában. Keményen dolgoznak, ennek ellenére ki vannak szolgáltatva a mi szépérzékünknek és anyagi korlátainknak...

Óriások

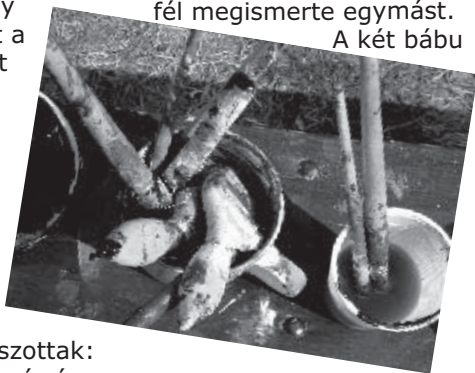
A mai napon nagy sikert aratott Taliándörögdnön a Bab Társulat előadása, ami a Három kívánság népmesét dolgozta fel.

Békésen üldögéltem a melegben egy napernyő alatt, amikor egyszer csak megállt előttem egy óriás báb. Hosszas bambulásomból riasztott fel, de a figura csak békésen táncolt, majd megkereste a feleségét. Hirtelen megszólalt egy mély férfihang, miszerint a Bab Társulat adását láthatjuk.

Az előadásnak a Három kívánság című népmese az alapja, egy-két mellékszálal kiegészítve. A darabban mindössze öten játszottak: két zenész, a házaspár és a

fiuk, aki egyben a mesélő is volt. A férj és feleség szerepét játszó emberek óriásjelmezbe bújtak, ami kétszer olyan magas volt, mint ők. A színészek szerint nem nehéz irányítani a drótvázra kasírozott vásznat, mert egy gerinchosszabbító tartja a jelmezt. Azt mondják, az óriás bábok megmutatják a színész összes apró rezdülését és kinagyítja a belső érzéseket, gondolatokat. Az előadás ott kezdődött, ahol a két fél megismerte egymást.

A két bábu

eljátszotta,

miközben a mesélő elregélte a történetet. Közben néha-néha bevonták a darabba az előttük ülő izgatott fiatalokat. Majd jött a mindenki által jól ismert három kívánság, aminek az lesz a vége, hogy a férj orrára egy kolbász nő, amit csak a harmadik kívánsággal lehet eltüntetni. A történet vége pedig az, hogy megszületik gyermekük, a mesélő.

A közönség beleélte magát a darabba, nem mulasztottak el egyetlen poént sem. Ha szükséges volt, szerepeltek is benne. Sajnos a Művészetek Völgye alatt már nem lépnek fel egyik faluban sem, de más városokban is rendszeresen játszanak.

Az előadás után elbeszélgettem a fellépőkkel és elmesélték a társulat nevének

eredetét. Bab Társulat... A bab egyrészt a növekedés jelképe, másfelől a Bibliában: Isten kicsípett egy darabot a tenyeréből, hogy az embereknek legyen mit enniük, vagyis legyen babjuk. Ezért lett a társaság neve bab, mert ez valamilyen szinten összefüggésben van Istennel és ők is egy növekvő társaság részei.

Faragott állatok, gyalogcsiga, ördöglakat

A ma délelőtti sétám a kapolcsi Zöld Udvarba vezetett. Ellátogattam egy „állati” játszótérre, bejártam egy múlt századbéli házat, megismerkedtem a kovácsmesterség rejtelmeivel.

A Zöld Udvarba lépve nekem az állati játszótér szűrt szemet. Arra készültem, hogy egy egész játszótér lesz kialakítva fából faragott állatokból. Nagy meglepetés ért, mikor megpillantottam a „játszóteret”. Körülbelül négy állat volt kifaragva, a cím (állati játszótér) első fele így rendben is van. Játszóternek azonban nem nevezném, csak annyiban illeti meg a név, hogy az állatok hátára rá lehetett ülni. Nem is időztem itt sokáig, bár a kiállított darabok nagyon szépen voltak kifaragva.

Ezután utam egy standhoz vezetett, ami előtt egy szimpatikus öreg néni ült. Rábeszélte, nevezzek be a Zöldcsiga Tájéismereti

Játékra. Kaptam egy kis füzetet, melybe belekukkantva ezt olvashatjuk: „Nézz körül a Völgyben! Ha felcsapsz gyalogcsigának, kellemes meglepetésekben lehet részed! A játék a Zöld Udvarból, a Gyalogcsiga Indítótól kezdődik, ahol egy kis füzetet megvéve felfedezheted a rejtőzködő kincseket!” A könyvecskében különböző kérdésekre kell válaszolni pontokért, ha eleget gyűjtünk, különböző nyereményekre tehetünk szert (például egy kitűzőre). „Kellemes elcsigázást kívánnak a rendező balatonalmádi természetjárók, a Bauxitkutató Természetjáró SE (BXTSE) tagjai!”

Következő zárandoklatom egy kovácsműhelybe vezetett. A helyiségben két kovács tartotta a frontot. A vállalkozó szellemük itt elüthették az időt egy kis vaskalapálásal. Én inkább nem fitogtattam hatalmas erőmet és tapasztalatomat kovácsolásban, miután megláttam a hatalmas ütőszerszámot. A másik kovács egy ördöglakatot adott a kezembe, de hosszas, kitartó erőlködés után sem sikerült kibogoznom a bűvös zárat. A kovácsműhely mellett egy házacska állt, amiben az egyik szoba múlt századi bútorokkal volt berendezve, a másikban ebből a korból származó munkaeszközöket találunk. Például krumplinyomót, kézi és gépi kukoricamorzsolót, rokkát, kenderfésűt, régi vasalókat, dísztányérokat. A gerendán libaszárnyak lógtak, ezeket régen pókhálók leszedésére használták.

Ha még ez sem lett volna elég, akkor az udvarban részt vehetünk egy tájképiállításon, globalizációs játékban, és egy jóleső pletykálkodásban.

A zene álomcsapdájában

A Victoria Kamarakórus előadásán vettem részt Öcsön, a katolikus templomban. Egy csodálatos koncertnek lehettem fültanúja, mely teljesen magával ragadott.

Cser Ádámmal, a Pécsi Nemzeti Színház zeneigazgatójával, a kórus vezetőjével beszélgettem. Tőle tudtam meg, hogy a társulat 1998 szeptemberében alakult egyetemistákból, zeneakadémiai hallgatókból, zenészekből.

A kart Thomas Luis de Victoria-ról, a híres spanyol zeneszerzőről nevezték el. A karmester elmondta, a művész 1553-ban született, Rómában tanult Palestrinától. Csak egyházi műveket alkotott, negyven misét, mellette sok motettát írt. Örömmel jöttem el erre a programra, nagy zenekedvelő vagyok, de nagyon igényes is. Nem csalódtam az énekesekben, a kórus gyönyörűen szólt.

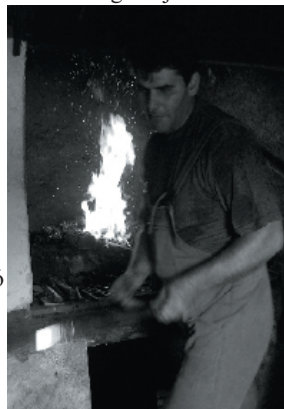
A tiszta, ragyogó énekhang teljesen magával ragadott, lehunytam a szemem, és figyeltem, milyen érzéseket vált ki belőlem. Fehér galamb képében szabadon, boldogan szárnyaltam egy gyönyörű, bővízű folyó fölött, melyben szép, szirénhangú lányok énekeltek, játszottak. Szabályosan, a sodrás irányában, egyenes vonal mentén álltak, énekükkel a vad folyót szelőd, nyugodt folyammá változtatták. Könnyedén, boldogan szárnyaltam

tovább, majd észrevettem, hogy a folyó egy völgygel körülvett tóba torkollik. A vizet további lányok állták körül, vidáman, ám egyre hangosabban, magasabban, élesebben kezdtek dalolni. Ekkor vettem észre, hogy a tóba a hegyekből hangosan csobogó vízesés zúdul. A szakadék szélén egy szirén állt, s kieresztette ő is a hangját, még szebb, még csillogóbb

volt, mint az összes leányhang együttvéve. Elnehezültek szárnyaim, rászálltam a lány vállára. Fehér, földig érő, fodros ruhát viselt, haja hosszú, illata álomba ringató. Hirtelen még hangosabb zene csendült fel, és rázta fel nyugalmából a völgyet. A leányok tánca kezdtek, először lassan, majd egyre feszebb tempóban.

Éreztem, ahogy dobogni kezdett alattam a föld. Támaszom szívdobogását hallottam, majd hirtelen úgy éreztem, ismét szárnyalok. A rezgések, a dallamok, a szél süvítése, a lány szívdobogása, a többiek tánca, hirtelen minden összekavarodott a fejemben. Majd tudatosult bennem: zuhanok.

Hatalmas csobbanással érkeztünk a vízbe, egy pillanatra elmerültem, de ki tudtam tépni magam a víz fogásából. Sebesen emelkedtem vissza a magasba, közben a lányt kémleltem, aki nem emelkedett ki a vízből többé. Már felhők közt jártam, egyre halkabban hallottam éneküket, majd

Emlékek a völgyben – A kapolcsi vízimalom

A Művészetek Völgye idején mind a hat falu bővelkedik a különféle látnivalókban. Színes forgatag fogadja a látogatókat, s mindenki ámul-bámul a különféle csodákra. De a völgy sok régi emléket is tartogat, melyek több évszázada állnak a falvakban vagy mellettük. Ilyen a kapolcsi vízimalom is.

A fesztivál központjaként emlegetett Kapolcs főterén áll az a vízimalom, mely évszázadokon keresztül őrlötte a település lakói által megtermelt gabonát. Ma már múzeum található benne, melyben bemutatják a molnárok eszközeit, és a különféle gépeket, melyek könnyebbé tették a búza és a rozs morzsolását. Három szinten folyt a munka, ahová még most is a keskeny lépcsőkön juthatunk fel vagy le. A legalsó emeleten monumentális fogaskerekek mozgatják meg a szalagokat, melyek egészen a padlásig vezetnek, és juttatják fel a magvakat. Ide nyúlik be az a kar is, mely a malomkerékhez csatlakozik. Sajnos azonban ma már nem üzemelhet a szerkezet teljes mivoltában, hiszen a patak kiszáradt, és nincs, ami meghajtsa a kereket.

A fesztivál idején többször is beindítják a malmot – igaz, egy kis csalással, mert áram hajtja a kereket –, de így is megtekinthetik a látogatók, hogy miként működik egy XVIII. századi vízimalom.

Érdekes az is, hogy egy ilyen gépezet látta el a falut árammal. Az egykori áramfejlesztőt is a

kiállítás részeként mutatják be. Ha a búza őrlésében esetleg megéheznénk, az épület mellett álló Malompart étteremben lakomázhatunk régi idők ételeiből. Köleskása, dödölle – mindkettő tipikus parasztlakoma, melyek már évtizedek óta nem kerül-

nek a városi ember asztalára. És a jóízű ebéd vagy vacsora után elgondolkodunk rajta, hogy elődeink mennyivel egészségesebb ételeket ettek, mint mi, akik számára csak az ilyen fesztiválok nyílik lehetőség arra, hogy gasztronómiailag a XIX. században érezzük magunkat.

Monostorapáti története

A hat faluból álló Művészetek Völgye egyik települése Monostorapáti. Furcsa belegondolni, hogy egykor város volt a mára faluvá változott település.

Sok száz évvel ezelőtt Monostorapátinak még Almád volt a neve. Gazdag vidék volt, szőlőjének és borának köszönhetően. 1117-ben kelt a kolostor alapítólevele, majd Nána, Veszprém egyházmegye püspöke négy évvel később, 1121-ben felszentelte Almád monostorát. 100 évvel később a tatárjárás idején, köszönhetően a Balaton-felvidék rejtett völgyeinek, Monostorapáti nem jutott el a pusztító had, így épségben maradt a rendház. A XIV. század elejére mezővárosi rangot kap Almád, ezért megjelentek az iparosok és a kereskedők. 1468-ban említik először Monostorapáthy-nak, bár a névváltoztatás okát máig nem tudták megfejteni, hiszen ebben az időben válságos helyzetbe került az egykor szebb napokat látott monostor. 1526-ban tapasztalták meg a település lakói először a török veszedelmet, bár ekkor még csak a hadtól leszakadt martalócok pusztítottak. 1552-re súlyos veszélybe kerül, Veszprém várát elfoglalja a török. Alig egy évvel rá már Vázsony (a mai Nagyvázsony) is a török kezére kerül, ezáltal végképp megnyílik az út a törököknek

a völgyben. 1558-ra azonban újra magyar ura van Vázsony várának. Az elkövetkezendő száz évben folyamatos harcok dúlnak Apáti környékén. Elpusztul a kolostor is. Közben többször is pusztít a pestis- és a kolerajárvány. 1690-re megszűnik Apáti mezővárosi rangja. 1800 környékén annyi szőlő terem, hogy túltermelési válság alakul ki: sok tőkét kivágnak, helyükre gabonát vetnek. 1893-ra Monostorapáti a Badacsonyi Borvidék hivatalos tagjává válik. Az első világháború után kitör a spanyolnáthajárvány. Ezóta hagyomány, hogy a rendszeres borivók minden káros utóhatás nélkül vészelik át a betegségeket. 1918-ban leég a templom teteje, a falu összefog, hogy kijavítsa a károkat. A világháborút különösebb károk nélkül vészeli át a falu, az ötvenes évek politikai üldözései viszont Monostorapáti sem kerülik el, azonban a lakók összefognak és mindenben segítik az üldözötteket. Manapság nem fenyegeti a lakókat vész. Boldogan élnek ebben az Almádi-völgyi településen, s néha visszagondolnak dicső múltjukra.

Bábokkal a borokról

A Maszk nevű társulat szombaton délután lépett fel a taliándörögdi klostorszínpadon. Egy vicces, jó hangulatú műsorba ágyazva mutatták be a közönségnek a magyar borokat.

bemutattak – játékosak, meseszerűek, de sok igazság is van bennük. De az egyik színésznő hozzátette, hogy a valódi jelentését, amelyet a készítők be akarnak mutatni, valószínűleg inkább a

A műsor készítői egy mindenkinek szóló műsort próbáltak összeállítani, melyből a látogatók sok magyar bor történetét ismerhetik meg. Ezek a regék, mondák – melyeket

felnőtt nézők értik meg.

A gyerekek viszont ugyanúgy élvezhetik az előadást, hiszen egy jó mesébe voltak ágyazva a regék. A történetben egy alkímista pap és

egy kocsmáros asszony fogad abban, hogy mi a világ legjobb itala. A pap állítása szerint az ő kis „kotyvaléka” az igazi, a kocsmáros szerint a magyar borok. Úgy döntenek, hogy a kocsmába betérő vendégekkel megkínáltatják mindkét italt, és az nyer, aki a legtöbb garast gyűjti össze.

Az egyes borok kínálása közben a kocsmáros asszony elmeséli az egyes borokhoz kapcsolódó történeteket. Így ismerhetjük meg Magyarország legfinomabb és legnemesebb borait. De a történetben persze nem csak az volt benne, hogy milyen kiválóak ezek az italok, hanem az is, hogy nem árt a mértéktartás.

Az előadás ötlete úgy született, hogy néhány éve a Magyar Turizmus Rt.

meghirdette A bor éve elnevezésű programot. Amikor ezt a Maszk társulat meghallotta, úgy gondolta, hogy ehhez a régieknek is van hozzászólásuk. Először a verseket, dalokat válogatták össze, mert a bor kultúrája nagyon régi gyökerű, és a mai napig együtt élünk vele. Ezt szerették volna az alkotók átadni a nézőknek.

Élő bolygó

régi légycsapót leváltotta a szprés irtás, ami „nem ismeri a szelekciót, hiába követi a rovar.” A bacilusokat ma már antibiotikumokkal irtjuk, de a természet megküzd ellenünk: a bacilusok többsége rezisztensé vált irántuk.

Gazdasági fejlődésünk is veszélyt rejt: a negyven gazdasági vezető közül mindössze tizenöt ország, a többi multinacionális cég. Ezek számára a haszon van minden előtt: a folyó és légszennyezés egyre növekvő tendenciát mutat. „A globalizáció a világ gyarmatosításának új formája” avagy a „fogyasztói társadalom fogyasztja a társadalmat”.

A dolgot „lehet szeretni és nem szeretni. Egy dolgot nem lehet: kimaradni. Hogy kilábalhassunk belőle, meg kell tanulnunk globalizációban gondolkodni.”

Persze legnagyobb probléma a túlnépesedés, hiszen Földünk 6,5 milliárd lakójának élelemre van szüksége. De mind a megújuló és a nem megújuló energiaforgásokkal is hatalmas gondok vannak. Édesvizeink fogyóban és a sós víz is elhozhatja a végzetet: a felmelegedés felolvasztja az Északi-sark jegét, mely a nagy óceáni szállítószalag felszakításával újabb jégkorszakot hozhat ránk. Talán mégsem szimpla kitaláció a Holnapután című film.

Az előadás végén ott kötöttünk ki, hogy a Föld él, mint minden olyan dolog, ami a káosz ellen törekszik, mi pedig paraziták vagyunk, akik nemcsak fizikailag, de lelkiileg is kikészíthetjük a mi egyetlen, élő Földünket.

Ma Ócsón a Közösségi Ház nagytermében Papp Tibor beszélt a globalizációról a Katasztrófák Kora című program keretében. „Mi az a tűz, amit Prométeusz elhozott az embereknek? Minden kornak megvan a maga varázsszava. A mai koré a globalizáció.”

Ez a szó már nagyon régen beköltözött a történelembe, kezdve a felfedezések korától, a hit és vallás terjeszkedésén át a mai tudományos kutatások koráig. De igazi globalizáció-robbanásról az 1980-as évektől kezdve beszélhetünk.

Mai értelemben magában foglalja a közlekedés fejlődését, a nagy járványok idejének végét, nem kevésbé a behurcolt fajok problémáját, például az ausztriai üregi nyulak özönlését is a globalizációnak köszönhetjük.

A tudományos fejlődés hatására ma már sokkal gyorsabban változtatjuk a környezetet. A

Magtárlap

2004.07.24.szombat

